

R KULTUR

Trine Kjus
Leder for kultur og magasin
trkj@rb.no
917 63 330

TLF: 63 80 50 50
SMS/MMS: RBKULTUR til 2005
kultur@rb.no

DEL DIN VIDEO:

Har du en video som du vil dele med våre lesere. Last opp her: rb.no/vis/videotips/

Sørum kommune én av de ni beste kommunene på kulturminnevern i Norge

Fra dårligst til best p

SØRUM: For fire år siden fikk Sørum skriftlig ørefik av Riksantikvaren for å ha revet en verneverdig bygning. Nå tar Riksantikvaren bølgen for kommunen.

OLA EINBU
olei@rb.no
922 34 910

- Mye har skjedd siden rivingen av Nordli barnehage. Det har vært en aktiv satsing på kulturminnevern de siste årene både i form av økte bevilgninger til kulturminnearbeid, og det er også nå opprettet en egen faggruppe for kulturminnevern, sier kulturminneconsulent Kristine Ledsten.

Sørum var i forrige omgang blant de første kommunene som utarbeidet en kulturminneplan, som nå revideres. Det har ført til at Sørum har kommet i et svært eksklusivt selskap.

Riksantikvaren har brukt data som kommunene selv rapporterer til å rangere dem. De såkalte KOSTRA-tallene er en forkortelse for Kommune-Stat-Rapportering og gir statistikk om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse i kommunene.

Gratulerer, Sørum

Av alle landets kommuner er det bare ni kommuner som får full pott, ni poeng. Sørum er én av dem. Kommunen scorer høyt på spørsmål om kompetanse, registreringer, planer og bevilgninger til kulturminnefeltet. Riksantikvar Jørn Holme er svært fornøyd med de beste i klassen.

- Jeg vil gratulere de som har nådd helt til topps. Kommunene er utrolig viktige i kulturminneforvaltningen, sier han.

Bevisst satsing

Den slags gleder selvsagt en kommune, som fikk alt annet enn gratulasjoner da verneverdige Nordli barnehage ble revet i 2009. 1700-tallsbygningen var i dårlig forfatning, og politikerne vedtok at den måtte rives for igjen å bygge opp igjen en kopi.

Riksantikvaren slaktet rivingsvedtaket og varslet mer bruk av innsigelser og fredning av gamle bygninger.

Men i Sørum ser det ikke ut til at det lenger er noen grunn til å bruke piskene. De siste årene har det vært rettet et søkelys på kulturminner i arbeidet med komunedelplanen - og det er lagt inn flere hensyn for kulturmiljø i denne; økte bevilgninger og egen kulturminnestilling

- Ja, rapporten fra Riksantikvaren er veldig hyggelig for Sørum. Men det er også et resultat av en bevisst satsing. Blant annet ble det i fjor satt av en årlig bevilgning på 500.000 kroner til kulturminnevern, sier Kristine Ledsten.

Summen kommer i tillegg til bevilgninger til lag og foreninger som har kulturvern på timeplanen. Sørum har også utpekt flere kulturfyrtårn i kommunen, blant annet Blaker skanse, Bingen lenser, samlingen til Guttorm Guttormsgaard, Urskog-Hølandsbanen og Eight Amcars Club.

Lokal forankring

- Hva er så viktig med kulturminnevern, Ledsten?

- Kulturminner er en ikke-fornybar ressurs i tillegg til at de er en kilde til kunnskap om vår egen fortid.

- Hvorfor må vite om den?

- Den bidrar til tilhørighet, lokal forankring og stolthet over eget hjemsted - som er spesielt viktig for innflyttere. Kulturminner gir et perspektiv på at et liv og samfunn kan leves på ulike måter, sier Ledsten og viser til en nylig dansk analyse som viser at kulturminnevern gir penger i kassen for privatpersoner, bedrifter og det offentlige. Rapporten tar blant annet for seg turistinntekter og boligpriser, og hvordan målrettet innsats for bevaring av gamle hus kan påvirke økonomien positivt.

Millioner for kulturarv

Et eksempel som trekkes fram er Danmarks eldste by, Ribe på Jylland. Analysen viser at to av tre turister kommer til Ribe på grunn av bygningsarven, og at dette gir byen en ekstra inntekt på 92 millioner årlig.

- Kulturminnevern har mange positive sider, og Sørum har tenkt å forbli i eliteklassen. Vi vil fortsette arbeidet med å styrke kulturminnevernet i kommunen, sier Kristine Ledsten.

MEKTIG KULTURMINNE: Kulturminneconsulent Kristine Ledsten (28) står på en høyde over Bingen lenser der lensekarene ligger på rekke og rad som om de var en armada, en krigsflåte.

Store forskjeller innen kulturminnevern

ROMERIKE: Kommunene på Romerike inntar de fleste plassene på poengskalaen til Riksarkivarens rapport om kulturminnevern.

OLA EINBU
olei@rb.no
922 34 910

I artikkelen under kan du lese

at Sørumsdal kommune scorer 9 poeng, som er makssum. Bare 9 kommuner i Norge scorer så høyt. De andre er Giske, Hå, Lærdal, Nedre Eiker, Sandnes, Skånland, Sveio og Trondheim.

Nes har fått 0 poeng. Skedsmo kommune får 5 poeng. Jan Teksum i kulturetaten mener de ikke skal være fornøyd med det.

- Grunnen til at vi ikke kom-

mer høyere, er nok først og fremst knyttet til at vi ikke har forankret vår kulturminneplan i et juridisk bindende planprogram, og at vi i fjor ikke regulerte noen nye arealer eller bygninger til vern. Det siste vil jo naturlig variere fra år til år. Men utover det er det ikke så mye å kommentere annet enn at vi må bestrebe oss på å få en høyere score neste år, sier Teksum.

Han legger til at Skedsmo kommune jobber med kulturminneprosjekter som ikke kommer direkte fram i kostratallene.

Dette scorer de andre rome-rikskommunene:

Ullensaker 8 poeng, Aurskog-Høland 6 p, Enebakk 6 p, Lørenskog 5 p, Nittedal 5 p, Nanestad 4 p, Eidsvoll 3 p, Rælingen 3 p, Hurdal 3 p Fet 2 p, Gjerdrum 2 p og Nes 0 p.

JAN TEKSUM: Avdelingssjef allmenn kultur i Skedsmo.

å kulturvern

KULTURPERLE: Nes kirkeruiner er en av de aller mest spektakulære kulturminnene på Romerike. **FOTO: GUNNAR FOSEID**

Nes dårligst ut i rapporten

ÅRNES: Nes har blant de flotteste kulturminnene på Romerike, men i rapporten fra Riksantikvaren kommer kommunen svært dårlig ut. Nes endte med null av ni mulige poeng.

OLA EINBU
olei@rb.no
922 34 910

Til tross for poengsummen forklarer planrådgiver Camilla Smedsrud i Nes kommune at det gjøres mye.

- Når det gjelder kommunens arbeid med kulturminner, er det gjort en god del - og mye er underveis, selv om dette ikke framkommer av KOSTRA-rapporteringen.

Som en forklaring til det viser hun til spørsmålene fra KOSTRA, som Riksantikvaren legger til grunn for sin poenggivning. Nes svarte nei på spørsmål om det er blitt utarbeidet en oversikt for verneverdige kulturminner og kulturmiljøer i kommunen. Samlet ble det mange nei og null poeng. Men Camilla Smedsrud bedyrer at det ikke betyr at Nes nedprioriterer kulturminnevern.

Har startet arbeidet

Kommunen avsatte i fjor 300.000 kroner til å utarbeide en kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer. Dette arbeidet har nå startet, og planprogrammet blir sendt på høring i desember 2015. Nes har i tillegg fått 175.000 kroner i støtte av Akershus

fylkeskommune og Riksantikvaren til planarbeidet.

I sommer hadde Nes kommune to mastergradsstudenter fra kulturminneforvaltningstudiet ved NTNU i engasjement i forbindelse med registreringsarbeid til planen. Høsten 2015 har også en av studentene sin praksisperiode i Nes kommune og bidrar i planarbeidet.

Fortsatt satsing

- Kommunen er med andre ord i ferd med å utarbeide en oversikt over verneverdige kulturminner og kulturmiljøer i en egen kommunedelplan, sier Camilla Smedsrud og legger til: - Jeg håper og tror Nes kommer helt annerledes ut i denne rapporten neste år.

FAKTA

- KOSTRA står for Kommune-Stat-Rapportering og gir statistikk om ressursinnsatsen, prioriteringer og målinsatsen i kommunene i Norge.
- Riksantikvarens rangering klassifiserer kommunene ut fra deres egen rapportering på KOSTRAS kulturminnespørsmål.
- Ett av målene er å motivere kommunene til å ta større ansvar for forvaltningen av kulturminnene i kommunen.
- Dette er andre året Riksantikvaren rangerer kommunenes kulturminneforvaltning. I fjor hadde 35 % av kommunene i landet null poeng. I år 23 %. Flere kommuner scorer høyt i forhold til i fjor.

FOTO: OLA EINBU